

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓)
รายวิชา ๑๐๔ ๔๐๓ พุทธปรัชญากับสิ่งแวดล้อม

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะพุทธศาสตร์ / ภาควิชาศาสนาและปรัชญา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑.รหัสและชื่อรายวิชา ๑๐๔ ๓๐๓ พุทธปรัชญากับสิ่งแวดล้อม (Buddhism and Environment)
๒.จำนวนหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต (๓-๐-๖)
๓.หลักสูตรและประเภทของรายวิชา หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา หมวดวิชาเฉพาะด้านปรัชญา (วิชาเลือกเฉพาะสาขาศาสนา) สาขาวิชาปรัชญา วิชาปรัชญาประยุกต์
๔.อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร พระครูปริยัติธรรมวงศ์,รศ.ดร., พระครูศรีปริยัติบัณฑิต,ผศ.,ดร.,พระมหาประทีป สญญโม ดร. ผศ.,ดร.พลเภา เพ็งวิภาศ,พระสมบัตินัฐญาโณ,ดร. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา พระมหาประทีป สญญโม/พรมสิทธิ์,ดร. อาจารย์ผู้สอน พระมหาประทีป สญญโม/พรมสิทธิ์, นธ.เอก, ปธ.๗, พธ.บ.ปรัชญา, ศศ.ม.(ปรัชญา),พธ.ด.(พุทธศาสนา)
๕.ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ / ๒๕๖๖ ชั้นปีที่ ๔
๖.รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗.รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘.ทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ กำหนดการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในรายวิชานี้
๙. สถานที่เรียน ห้องเรียน ๒๑๐ ชั้น ๒ เวลา ๑๒.๐๐น.-๑๕.๐๐น.ทุกวันอังคาร จำนวนนิสิต รูป ห้องอาจารย์ที่ปรึกษา ห้อง ๒๑๐ เวลา ๑๒.๐๐ น. -๑๗.๐๐ น. ทุกวันพุธ ๐๙๘๑๖๘๘๖๔ ภาคปกติ เริ่มต้นวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ สิ้นสุดวันที่ ๒๘กันยายน ๒๕๖๖ วันอังคาร เริ่มเวลา เริ่มเวลา ๑๒.๓๐.ถึง ๑๕.๓๐ น.ห้องเรียน ห้อง ๒๐๘ ชั้น ๒ ภาคสมทบ เริ่มต้นวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ สิ้นสุดวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ วันอาทิตย์ เริ่มเวลา ๑๒.๓๐.ถึง ๑๕.๓๐ น.ห้องเรียน ห้องเรียน ๓๐๒-๓๐๓ ชั้น ๓
๑๐.วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <p>เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจหลักวิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม และสามารถจำแนกพฤติกรรมของบุคคลและโครงสร้างของสิ่งแวดล้อม ผลกระทบของ สิ่งแวดล้อม ที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคล การใช้ประโยชน์ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด มีคุณภาพสามารถ พัฒนาพฤติกรรมของตนเองและสังคมได้อย่างดี</p>
<p>๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา</p> <p>เพื่อให้นิสิตมีความรู้ มีความพร้อมด้านปัญญา สามารถนำความรู้ความเข้าใจวิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ไปศึกษาด้านมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ควรสร้างตัวอย่างอื่น ๆ ที่แสดงผลกระทบระหว่างวิชาสาขาอื่น ๆ</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย</p>											
<p>๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>บรรยาย</th> <th>สอนเสริม</th> <th>การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน</th> <th>การศึกษาด้วยตนเอง</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา</td> <td>สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย</td> <td>ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม</td> <td>การศึกษาด้วยตนเอง ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์</td> </tr> </tbody> </table>				บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง								
บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์								
<p>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะสังคมศาสตร์ - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ) 											

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

<p>๑. คุณธรรม จริยธรรม</p>

<p>๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อและแบ่งปัน เคารพในสิทธิ ทรัพย์สินส่วนบุคคล และของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง หรือเอาเปรียบบุคคลผู้อ่อนแอกว่า โดยมีคุณธรรมและจริยธรรมตามคุณสมบัติ หลักสูตร ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> -ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม หน้าที่ ซื่อสัตย์สุจริตเสียสละ แบ่งปัน -มีวินัยตรงต่อเวลา มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม -มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม ทำงานเป็นทีม สามารถแก้ไขอุปสรรคตามลำดับของความสำคัญ -เคารพสิทธิของตนเองและของผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ -เคารพระเบียบและกฎหมายของสังคม เช่น การทำงานสุจริต เสียภาษี -สามารถวิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนทางเศรษฐกิจที่มีต่อตนเองและสังคม -มีจรรยาบรรณทางวิชาการ ซื่อสัตย์ ไม่คดโกง
<p>๑.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย พร้อมยกตัวอย่างประเด็นทางสิ่งแวดล้อมที่สัมพันธ์กับมนุษย์ - ให้นิสิตฝึกทำแบบฝึกหัด - มอบหมายหัวข้อให้ค้นคว้าหาตัวอย่างที่สัมพันธ์และเกี่ยวข้อง - รายงานหน้าชั้นเรียนและอภิปรายกลุ่ม - บทบาทสมมติ
<p>๑.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมการเข้าเรียน ส่งแบบฝึกหัดและงานอื่น ๆที่ได้รับมอบหมาย ตรงเวลาตามกำหนด - การทำรายงาน มีการอ้างอิงเอกสาร ถูกต้องและเหมาะสม - ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา - ประเมินผลจากการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
<p>๒. ความรู้</p>
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>มีความรู้ในหลักวิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ทราบถึงที่มาของการเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม และแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยการใช้แนวคิดทางหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาเข้ามาจัดการแก้ไข เพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบยั่งยืน</p>
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <p>บรรยาย ทำแบบฝึกหัด อภิปราย การทำงานกลุ่ม, การนำเสนอรายงาน, การวิเคราะห์กรณีศึกษา, มอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทำการสรุปแล้วนำมาเสนอ การศึกษาโดยใช้ประเด็นปัญหาและโครงการงาน Problem base learning และ Student center เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง</p>
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบย่อย, สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบเน้นการวัดหลักการและทฤษฎี - นำสรุป การอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - วิเคราะห์กรณีศึกษา

<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาความสามารถในการคิด, มีการคิดเป็นระบบ, มีการวิเคราะห์ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว อย่างมีประสิทธิภาพ</p>
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายให้นิสิตค้นคว้าทำโครงการพิเศษ และนำเสนอผลการศึกษา - อภิปรายกลุ่ม - วิเคราะห์กรณีศึกษาและวิจัย การทำกิจกรรมของหน่วยธุรกิจ - การสะท้อนแนวคิดจากการประพบัติ
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ</p>
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน - พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายครบถ้วน ตามกำหนดเวลา
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาค้นคว้า และวิเคราะห์กรณีศึกษา - มอบหมายให้ค้นคว้าเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม เช่น ค้นคว้า การพัฒนาผลผลิตภาพการผลิตของแรงงานจากการใช้เทคโนโลยี ค้นคว้าศึกษาจากบทความที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา - การนำเสนอรายงาน
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด - ประเมินจากรางงานที่นำเสนอ และประเมินจากพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - ประเมินจากรายงานการศึกษาด้วยตนเอง

๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- ทักษะการคิดคำนวณ เชิงตัวเลข
 - พัฒนาทักษะในการสื่อสาร, การพูด, การฟัง, การแปล, การเขียน โดยการทำรายงาน, การอ่าน ค้นคว้า และนำเสนอในชั้นเรียน
- พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา
- พัฒนาทักษะในการสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานและติดต่อ

๕.๒ วิธีการสอน

- มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
- นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๕.๓ วิธีการประเมินผล

- การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี
- การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	แนะนำรายวิชาและแผนการสอน ชี้แจงแนวสังเขปและรายละเอียดประจำวิชาเกณฑ์การศึกษาตามระเบียบของมหาวิทยาลัย, การวัดผลและประเมินผล บทนำ	๑	แนะนำคำอธิบายรายวิชาและแผนการสอน บรรยาย - บอกแหล่งค้นคว้าข้อมูล - มอบหมายงานให้ไปค้นคว้า สื่อที่ใช้ประกอบ - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก - เครื่องดีจิตอลวิซวล พรี่เซ็นเตอร์	พม.ประทีป สฤษฎโม,ดร.
๑	๑.ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑.๑ บทนำความเป็นมา ๑.๒ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ๑.๓ ความหมายสิ่งแวดล้อม ๑.๔ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑.๕ความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑.๖ ประเภทของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒	แผนการสอน บรรยาย - บอกแหล่งค้นคว้าข้อมูล - มอบหมายงานให้ไป ค้นคว้าสื่อที่ใช้ประกอบ - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก - เครื่องดีจิตอลวิซวล พรี่เซ็นเตอร์	พม.ประทีป สฤษฎโม, ดร.

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๒	๒.ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ๒.๑กำเนิดโลก ๒.๒วิวัฒนาการของมนุษย์ ๒.๓ มนุษย์กับระบบนิเวศ ๒.๔ ความหมายของระบบนิเวศ ๒.๕ความสัมพันธ์ในระบบนิเวศ ๒.๖องค์ประกอบของระบบนิเวศ ๒.๗ ประเภทของระบบนิเวศ	๓	แผนการสอน บรรยาย - บอกแหล่งค้นคว้าข้อมูล - มอบหมายงานให้ไป ค้นคว้า สื่อที่ใช้ประกอบ - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก - เครื่องดีจิตอลวิซวล พรี่ เซ็นเตอร์	พม.ประทีป สฤษฎีโม ,ดร.
๓	๓.วิกฤติการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก ๓.๑สาเหตุปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติ ๓.๒ ปัญหาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบ ๓.๓ สาเหตุสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อม ๑)ปัญหาโลกร้อน ๒)ปัญหามลพิษ ๓)ปัญหาขยะล้นเมือง ๔)ปัญหาน้ำเน่าเสีย ๕)ปัญหาแผ่นดินไหว ๖)ปัญหาความแห้งแล้ง(เอลนีโญ-แอลนีญา) ๗)ปัญหาค้าสัตว์ป่า	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่มจาก กรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึก ปฏิบัติและค้นคว้า, นำเสนอ และอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ เครื่องโปรเจคเตอร์ +	พม.ประทีป สฤษฎีโม ,ดร.
๔	๔.ปัญหาและสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ๔.๑ปัญหาการลดลงของโอโซน ๔.๒ปัญหาเรื่องโลกร้อน ๔.๓ ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ๑) ความหมายของมลพิษสิ่งแวดล้อม ๒) ลักษณะของปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ๓)ประเภทของสารมลพิษ ๔)ประเภทของมลพิษสิ่งแวดล้อม ๕)สาเหตุที่ก่อให้เกิดมลพิษสิ่งแวดล้อม ๖)ผลกระทบจากการเกิดมลพิษสิ่งแวดล้อม ๗)แนวทางควบคุมมลพิษสิ่งแวดล้อม	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ อภิปรายกลุ่มจาก กรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึก ปฏิบัติและค้นคว้า, นำเสนอ และอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ เครื่องโปรเจคเตอร์ +	พม.ประทีป สฤษฎีโม ,ดร.

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๕	๕.แนวคิดทางการบริหารและการจัดการสิ่งแวดล้อม ๕.๑ การบริหารสิ่งแวดล้อม ๕.๒ ความสำคัญในการบริหารสิ่งแวดล้อม ๕.๓ นโยบายสิ่งแวดล้อมของไทย ๕.๔ การวิเคราะห์ปัญหาสิ่งแวดล้อม ๕.๖ แนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในอนาคต ๕.๗ การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ๕.๘ วิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ๕.๙ พระพุทธศาสนากับการจัดการสิ่งแวดล้อม สรุป	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า, นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ เครื่องโปรเจคเตอร์ +	พม.ประทีป สฤษฎิ์โม ,ดร.
๖	๖.หลักการของพระพุทธศาสนากับการจัดการสิ่งแวดล้อม ๖.๑ พระพุทธเจ้ากับสิ่งแวดล้อม ๖.๒ คำสอนของพระพุทธศาสนาว่าสิ่งแวดล้อม ๖.๓ พระพุทธเจ้ากับการอนุรักษ์ ๖.๔ พระอริยบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ๖.๕ สวนป่าที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าและพุทธบริษัท สรุป	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า, นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ เครื่องโปรเจคเตอร์ +	พม.ประทีป สฤษฎิ์โม ,ดร.
๗	๗.การจัดการสิ่งแวดล้อมในพระไตรปิฎก ๗.๑ พุทธบัญญัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ๑)การจัดการสิ่งแวดล้อมในพระสุตตันตปิฎก ๒)การจัดการสิ่งแวดล้อมในพระวินยปิฎก ๓)การจัดการสิ่งแวดล้อมในพระอภิธรรมปิฎก	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกร - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า, นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ เครื่องโปรเจคเตอร์ +	พม.ประทีป สฤษฎิ์โม ,ดร.
๘	๘.หลักพุทธวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยหลักพุทธธรรม ๑)การอนุรักษ์ดิน ๒)การอนุรักษ์ป่าไม้ ๓)การอนุรักษ์น้ำ ๔)การอนุรักษ์พลังงานธรรมชาติ	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า, นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ เครื่องโปรเจคเตอร์ +	พม.ประทีป สฤษฎิ์โม,ดร.

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๙	<p>๙. หลักพุทธธรรมในการอนุรักษสิ่งแวดล้อม</p> <p>๙.๑ ลักษณะที่เกี่ยวกับการอนุรักษสิ่งแวดล้อม</p> <p>๙.๒ แนวทางการประยุกต์หลักคำสอนในการอนุรักษสิ่งแวดล้อม</p> <p>๑) การประยุกต์ใช้หลักศีล ๕</p> <p>๒) การประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔.</p> <p>๓) การประยุกต์ใช้หลักมัชฌิมาปฏิปทา</p> <p>๔) การประยุกต์ใช้หลักเมตตาธรรม</p> <p>๕) การประยุกต์ใช้หลักสันโดษ</p> <p>๖) การประยุกต์ใช้หลักอิทัปปัจจยตา</p> <p>๗) การประยุกต์ใช้หลักกตัญญูกตเวทิตะ</p>	๓	<p>- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา</p> <p>- มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า, นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน</p> <p>สื่อที่ใช้ประกอบ</p> <p>เครื่องโปรเจคเตอร์ +</p>	พม.ประทีป สบุญโม,ดร.
๑๐	<p>คำสอนของพระพุทธศาสนาเถรวาทเรื่องป่า</p> <p>๒.๑ ป่าไม้ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเถรวาท</p> <p>๒.๑.๑ ต้นไม้ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก</p> <p>๒.๑.๒ สวนและป่าที่ปรากฏในพระไตรปิฎก</p> <p>๒.๒ แนวคิดทฤษฎีในการอนุรักษป่า</p> <p>๒.๒.๑ ความหมายของการอนุรักษป่าไม้</p> <p>๒.๒.๒ การอนุรักษป่าไม้ในทัศนะพระพุทธศาสนา</p> <p>๒.๓ คำสอนพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับเรื่องป่า</p> <p>๒.๓.๑ ข้อปฏิบัติสำหรับภิกษุผู้อยู่ป่า</p> <p>๒.๓.๒ เปรียบเทียบต้นไม้กับธรรมชาติของมนุษย์</p> <p>๒.๓.๓ พุทธประเพณีเพื่อการอนุรักษทรัพยากรป่าไม้</p> <p>๒.๔ พระวินัยที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษป่า</p> <p>๒.๔.๑ พระวินัยในฐานะเป็นกฎระเบียบสำหรับฝึกกายและวาจา</p> <p>๒.๔.๒ พระวินัยในฐานะเป็นกฎระเบียบเพื่อให้มนุษย์ปฏิบัติเข้ากับกฎธรรมชาติ</p>	๓	<p>- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา</p> <p>- มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า, นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน</p> <p>สื่อที่ใช้ประกอบ</p> <p>เครื่องโปรเจคเตอร์ +</p>	พม.ประทีป สบุญโม,ดร.
๑๐	<p>๑๐. บทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย</p> <p>๑๐.๑ บทบาทของพระสงฆ์ในสมัยพุทธกาล</p> <p>๑๐.๒ บทบาทของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบัน</p> <p>๑๐.๓ บทบาทของพระสงฆ์ด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย</p> <p>๑) การอนุรักษป่าชุมชน</p> <p>๒) การอนุรักษลำน้ำ</p> <p>๓) การอนุรักษป่าหน้าวัด</p> <p>๔) การอนุรักษป่าดอนปู่ตา</p>	๓	<p>- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา</p> <p>- มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า, นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน</p> <p>สื่อที่ใช้ประกอบ</p> <p>- เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก</p>	พม.ประทีป สบุญโม,ดร.

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑๑	๑๑. แนวคิดเชิงอนุรักษ์ในพุทธปรัชญาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ๑๑.๑ พุทธปรัชญาเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ๑๑.๒ บทบาทของนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ๑๑.๓ ความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อม ๑๑.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างพุทธปรัชญากับสิ่งแวดล้อม ๑๑.๕ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมกับสิ่งแวดล้อม ๑๑.๖ วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพุทธปรัชญากับสิ่งแวดล้อม	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า, นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ เครื่องโปรเจคเตอร์ +	พม.ประทีป สบุญโม, ดร.
๑๒	๑๒. ชุมชนกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑๒.๑ ชุมชนกับสิ่งแวดล้อม ๑๒.๒ ปัญหาชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ๑๒.๓ ความสัมพันธ์ของชุมชนกับสิ่งแวดล้อม ๑๒.๔ การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า, นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก	พม.ประทีป สบุญโม, ดร.
๑๓	๑๓. การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน วัฒนธรรมท้องถิ่นในการอนุรักษ์ธรรมชาติและระบบนิเวศ ๑) การเลี้ยงผีผาย ๒) การสืบชะตาแม่น้ำ ๓) การปล่อยสัตว์ให้แก่เจ้าปู่ตา ๔) การใช้งานบุญประเพณี	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า, นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก	พม.ประทีป สบุญโม, ดร.
๑๔	๑๔. การใช้กฎหมาย ระเบียบข้อห้ามในการอนุรักษ์ธรรมชาติและระบบนิเวศ ๑) พรบ.ควบคุมมลพิษ ๒) พรบ.ควบคุมเสียง ๓) พรบ.ป่าอุทยาน ๔) พรบ.คุ้มครองสัตว์ป่า	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา - มอบหมายงานไปฝึกปฏิบัติและค้นคว้า, นำเสนอและอภิปรายหน้าชั้นเรียน สื่อที่ใช้ประกอบ - เครื่องโปรเจคเตอร์ + โน้ตบุ๊ก	พม.ประทีป สบุญโม, ดร.
๑๕	๑๕. นิสิตนำเสนองานหน้าชั้น	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	
๑๖	๑๖. นิสิตนำเสนองานหน้าชั้น	๓	- บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	
	รวม	๔๘		

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้*	วิธีการประเมิน	ลำดับที่ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
-----	----------------	----------------	--------------------	------------------------

ที่	ผลการเรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัดส่วนที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑		สอบกลางภาค สอบปลายภาค	- -	๐๐% ๕๐%
๒		วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า ด้วยตนเองการนำเสนอ รายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	๒๐ ๒๐	๒๐% ๒๐%
๓		การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

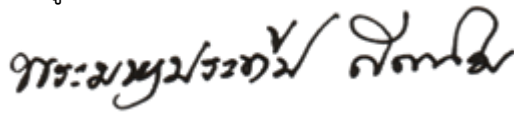
๑. เอกสารและตำราหลัก	<p>ผศ. ดร. ธีชชนันท์ อิศรเดช ๒๕๔๙. การบริหารสิ่งแวดล้อม : เอ็ม ซี ยู ควิกปรีนท์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร</p> <p>Field, Barry C. 2002. <i>Environmental Economics: An Introduction</i>. McGraw-Hill, Inc.</p> <p>Hanley, Nick, Jason. F. Shogren and Ben White. 1997. <i>Environmental Economics In Theory and Practice</i>. Macmillan Press Ltd.</p> <p>Class notes สามารถ download ได้ที่ http://www.wallapak.net</p>
๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ	ไม่มี
๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ	<p>สุกรานต์ โรจน์ไพรวงศ์ (บรรณาธิการ). ๒๕๔๘. <i>สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย</i>. มูลนิธิโลกสีเขียว.</p> <p>ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. ๒๕๓๘. <i>สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา</i>. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>เอกสารอ่านประกอบอื่น ๆ ที่แจกให้ระหว่างการบรรยาย</p> <p>เว็บไซต์ ที่เกี่ยวกับหัวข้อในประมวลรายวิชา</p>

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต	<p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา - ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต
๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน	<p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบ การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

<p>๓. การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในและนอกชั้นเรียน
<p>๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา</p> <p>ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร - มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม
<p>๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา</p> <p>จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ - เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ

๖. ข้อเสนอแนะของอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ไม่มี
ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

ลงชื่อ.

(พระมหาประทีป สญญโม,ดร.)

อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตร์บัณฑิต

สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

วันที่รายงาน ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลงชื่อลงชื่อ.....

(พระครูศรีปริยัติบัณฑิต,ผศ,ดร.)

ประธานหลักสูตรพุทธศาสตร์บัณฑิต

สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

วันที่รายงาน ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๖